

PTUJSKI LIST

Politično gospodarski tednik.

Stane:

Za celo leto K 30.—
za pol leta K 15.—
za četrt leta K 7.50
za 1 mesec K 2.50

Posamezna številka 1 K.

Uredništvo in upravnništvo je v
Ptuju, Slovenski trg 3 (v starem
rotovžu), pritličje, levo.

Rokopisi se ne vrnejo.

Štev. 40

Ptuj, 3. oktobra 1920

II. letnik

Iz zakona o volitvah narodnih poslancev za ustavotvorno skupščino kraljevine SHS.

(Nadaljevanje.)

Mandat izgube poslanci, ki opravljajo, dokler traja njih mandat, z državo podjetniške in nabavne posle ali so koncesionarji, pooblašteni po državi, ali njih pomočniki, upravniki (člani upravnega in nadzornega odbora) pooblaščenih trgovskih, industrijskih ali bančnih podjetij ali vobče kakršnegakoli podjetja, ki dela z državo. Istotako izgube mandat poslanci, ki v odvetniški lastnosti izvršujejo posle, katerih rešitev je zavisna od vlade in posameznih ministrov, nadalje oni narodni poslanci, ki so v honorirani misiji dalje nego šest mesecev.

Kadar stopi katerikoli zgoraj navedenih primerov ali kadar gre vobče za izgubo ali popolnitev poslanskega mesta, mora verifikacijski odbor najkasneje v enem mesecu izza prijavljenega primera skupščini poročati o tem. Če ne, priobči predsedništvo skupščine v prvi vrsti redni seji, da je poslansko mesto izpraznjeno, o čemer sklepa skupščina v isti seji.

Člen 17.

Politični uradniki se ne smejo kandidirati za poslance. Ban, oziroma predsedniki pokrajinskih vlad, se ne smatrajo za politične uradnike v zmislu tega določila. Predsedniki, oziroma predstojniki in sodniki državnih sodišč, se ne smejo kandidirati v okrožju ali v mestu svoje službe. Bivši politični uradniki se ne smejo kandidirati v okrožju ali v mestu, kjer so služili v tej lastnosti, ako njih politična služba v tem kraju ni nehala vsaj mesec dni pred ukazom o volitvah narodnih poslancev. Služba se mora smatrati za prestalo z dnem, ko izroče službene posle predstojniku dotičnega urada.

Člen 18.

Narodni poslanci, ki v času, dokler traja njih poslanski mandat, sprejmejo državno službo, že s tem prenehajo biti poslanci. To določilo se ne tiče ministrov, ki ostanejo tudi brez nove volitve narodni poslanci.

Volilni imeniki.

(Volilne liste.)

Člen 19.

Glasovanje na zboru za volitev narodnih poslancev je tajno ter se vrši s kroglicami po občinah, in sicer po abecednih volilnih imenikih, ki so pri občinskih uradih.

Člen 20.

(Sestava.)

V 18 nneh (do 25. septembra) po ukazu o volitvah morajo občinski uradi napraviti abecedni volilni imenik za svojo občino in sicer za vsako volišče posebe.

V ta imenik se vpišejo vsi, ki morajo po členu 9. tega zakona biti vpisani, ako so vsaj šest mesecev stalno nastanjeni v dotični občini. Paziti je, da se ne vpiše nihče, ki po členu 11. tega zakona nima volilne pravice. V ta imenik se morajo vpisati tudi vojaki, ki

doslužijo do volitvenega dne. Na koncu imenika se mora z besedami zapisati število vpisanih volilcev in število listov tega imenika. Potem se mora napisati opravilna številka in datum; občinski urad in tajnik pa morata podpisati imenik ter nanj pritisniti občinski pečat.

Člen 21.

(Vposlanje imenikov sodišču)

19. dan (torej 26. sept.) od dne ukaza o volitvah pošlje občinski urad tako sestavljeni abecedni volilni imenik v dveh izvornih izvodih v potrditev pristojnemu prvostopnemu sodišču.

Ko prvostopno sodišče sprejme abecedni volilni imenik, se mora prepričati, ali je sestavljen v zakoniti obliki. Nato ga mora potrditi najpozneje v petih dneh od prejema ter en izvod takoj poslati občinskemu uradu onega mesta, kjer je sedež prvostopnega sodišča, neposredno, drugim občinam pa po pristojnih okrajnih glavarstvih; en zavod obdrži za svoj arhiv.

Poleg pečata in datuma podpišeta potrdilo predsednik in tajnik (eden izmed svetnikov) prvostopnega sodišča ali pa njiju namestnika. Obrazec abecednega volilnega imenika predpiše minister za notranje zadeve.

Člen 22.

Ako občinski urad ne predloži v zgoraj navedenem roku abecednih volilnih imenikov pristojnemu prvostopnemu sodišču, ga mora le-to pozvati, naj to stori naknadno v petih dneh. Istočasno pa ukrene uradoma, česar je treba po zakonu, da se taki funkcionarji kaznujejo.

Člen 23.

(Razgrnjenje imenikov. Reklamacije.)

Tako potrjeni abecedni volilni imenik mora biti razgrnjen v občinskem uradu in pri prvostopnem sodišču celih osem dni, pri prvostopnem sodišču od dne, ko je bil potrjen, v občinskem uradu pa od dne, ko je bil sprejet.

Vsakdo ima pravico v gorenjem roku, da abecedni volilni imenik pregleda, prepiše, razglasi in natisne ter da zahteva bodisi zase, bodisi za drugega, naj se popravi v njem, kar misli, da je treba popraviti.

Nadaljevanje sledi.

Gospodarstvo.

Ptuj. Uničenje gospodarskega imetja vsled lahkomišljenosti ali brez brige je na dnevnem redu. To smemo trditi, ako se spominjamo mnogih uradnih obvestil o požarih, pri katerih so bili posestniki za malenkostne vsote ali sploh ne zavarovani. Zopet se je pripetila nesreča, da je posestniku zgorelo vse in ima 150.000 kron škode, ne da bi bil zasiguran. Zakaj taka brezbriznost za lastna imetja? Ali je res še naše ljudstvo tako nerazsodno in malomarno? Ne, ni le samo razsodno, ono je tudi varčno. Samo mnogokratna prevara od strani tujezemskih agentov jih v največ slučajih odvrača od prepotrebne zavarovanja. Naj si vsakdo šteje v dolžnost, da ima v svojih desetih gospodarskih zapo-

vedih zapoved: „Ne zamudi se zavarovati za slučaj požara, nezgode življenja, toče itd.“ Mali znesek letne premije ne bode nikogar spravil tako sigurno na beraško palico, kakor te spravi zanemarjenje zavarovanja na isto. Ker si gradimo srečno in mogočno državo, zanemarjati ne smemo tudi te panoge gospodarskega ojačenja ter moramo skrbeti, da se vsakdo zavaruje. Imamo mnogo jugoslovanskih zavarovalnih družb, koje nudijo vso sigurnost zavarovancem, ena največjih zavarovalnih družb Jugoslavije je „Beogradska Zadruga“, katera že obstoji od l. 1882 ter nudi najkulantnejše pogoje.

Izvoz sirovega sadja. Vsem interesantom, ki se pečajo z izvozom sadja, se javlja, da so dosegle z ozirom na valuto in carino važne olajšave in ugodnosti, tako da se izvoz lahko vrši brez posebnih ovir. Izvoz sadja je prost. Carina za 100 kg sirovega sadja znaša 8 kron. Za sadje je odpravljena zahtevana kupnina v zdravi valuti. Ker se torej sadje lahko proda za vsako valuto, odpade pri carinjenju „uverjenje“, ki je delalo največje težave. Izkazati se je treba samo z dotično fakturo ali prepisom fakture. Vsi carinski uradi so dobili strog nalog, da morajo zacinjenje sirovega sadja hitro izvršiti, da gre blago lahko brez ovire svojo pot. Tudi obratno ravnateljstvo Južne železnice je obljubilo, da bo po možnosti dostavljalo potrebne vagonne v prvi vrsti za sirovo sadje. Posredovalo bo v tej zadevi tudi pri avstrijskih in nemških železnicah, da bodo tudi te dajale na razpolago prazne vozove za sadje. Interesenti naj torej pravočasno naročajo potrebne vozove na nakladalnih postajah z natančno navedbo, kam je sadje namenjeno. Glavnemu ravnateljstvu Južne železnice je treba izporočiti, kdaj se nakladanje v večji meri prične. Sadje se prevaža kot brzovozno blago in velja za to blago, nasuto brez embalaže v vagone, posebna znižana tarifa, ki je veliko nižje, nego tarifa, ki velja za navadno brzovozno blago.

Na ljubljanskem trgu je sadja vedno dovolj. Sadje za kuho se prodaja kilogram po 2 in 3 krone. Posebno poceni je zelje v glavah, ki se dobi kilogram že po 50 vinarjev. Jajca splošno primanjkujejo in jih ni mogoče dobiti po 2 kroni. Dvoje lepih piščancev velja 60 kron. Krompir se dovaža malo na trg, a prodaja se pa kilogram po 2 kroni do 2 kroni 20 vinarjev.

Zvišanje monopolskih pristojbin. Od vžigalic bo treba plačevati odslej 500 dinarjev v zlatu, t. j. 4000 kron za vsakih 100 kg, od cigaretnega papirja pa celo 1600 dinarjev v zlatu za 100 kg. Vsled tega se bodo cene tema predmetoma močno dvignile.

Trošarina, ki je nov neposredni davek, znaša za hl vina 32 K, za hl sadnega vina in mošta 8 K. Trošarine oproščena je le pi-jacha, ki se porablja pri poljedelskih in vno-gradniških obratih, in sicer od hektara vno-grada 300 litrov, od hektara njiv in travnikov po 50 litrov. Trošarina za meso je določena s 24, 18 in 12 K za vsakega vola in bika ter za vsako kravo in nad eno leto staro tele; za vsako tele pod enim letom s 4, 3 in 2 K; za drobnico z 2 K, 1 K 60 v, in 1 K, za svinje nad 20 kg težke s 6, 4 in 3 K itd.